

HỒN CỦA CHỢ

Có người là có chợ. Từ lâu, chợ đã gắn bó với cuộc sống thương nhật của người dân Việt Nam cả về vật chất cũng như tinh thần. Trải qua bao thăng trầm của thời gian, có chợ vẫn tồn tại, có những chợ chỉ còn trong ký ức, thơ ca. Hồn của chợ lưu giữ lại những biến cố của lịch sử cũng như nét văn hoá, nghệ thuật, lối sống của nhân dân một vùng đất nào đó. Đến với chợ, ngoài việc mua sắm sản vật đặc trưng, du khách còn có thể thả hồn vào những làn điệu dân ca, những lời tỏ tình, hẹn hò của đôi lứa hay được nghe những câu chuyện huyền bí, truyền thuyết cảm động về tình yêu.

Chợ Bến Thành

Nằm ở trung tâm TP. Hồ Chí Minh, chợ Bến Thành rất đỗi quen thuộc với người dân Việt Nam và khách quốc tế. Trước khi Pháp xâm chiếm Sài Gòn năm 1859, có một chợ nhỏ nằm ở khu đất kề bên bờ sông Bến Nghé và sát thành Sài Gòn. Từ xuất xứ ấy mà chợ đã mang tên ghép là Bến Thành. Chợ được xây dựng bằng gạch, khung gỗ, lợp tranh. Năm 1911, người ta phá chợ cũ và xây mới lại để chợ khang trang và rộng rãi hơn. Sau năm 1975, chợ Bến Thành lại được đầu tư nâng cấp to đẹp lên rất nhiều so với trước. Giờ đây, chợ Bến Thành là một trung tâm buôn bán lớn không chỉ của TP. Hồ Chí Minh mà còn của các tỉnh phía Nam. Năm 1985, chợ Bến Thành được sửa chữa lại toàn bộ bên trong, bên ngoài, duy chỉ có dáng vẻ phía trước với tháp đồng hồ được giữ lại như xưa.

Cũng như chợ Đồng Xuân ở Hà Nội, hàng hoá trong chợ Bến Thành rất phong phú, dường như có đủ mặt các sản vật trong nước và hàng công nghệ hiện đại trên thế giới. Thăm chợ Bến Thành cũng là một thú vui của bao người.

Chợ Kỳ Lừa

Chợ đã có từ hàng trăm năm nay, nằm ở trung tâm thị xã Lạng Sơn, là một trung tâm buôn bán sầm uất của nhân dân trong vùng cũng như khách ngoài tỉnh và các vùng lân cận. Chợ Kỳ Lừa cũng là nơi giao lưu văn hoá của các dân tộc ít người. Vào các ngày phiên chợ, thanh niên các dân tộc Tày, Nùng, Dao... nô nức về đây để mua sắm hàng hoá, để tìm bạn gặp gỡ, trao đổi tâm tình. Chợ Kỳ Lừa nổi tiếng từ xưa đến nay, vì vậy du khách đã đến Lạng Sơn ai cũng rẽ vào chợ Kỳ Lừa vừa để biết, để chiêm ngưỡng và mua vài món quà kỷ niệm cho chuyến đi.

Chợ Đông Ba

Nằm trên đường Trần Hưng Đạo, cách cầu Tràng Tiền khoảng 100m về phía Bắc, chợ Đông Ba là trung tâm thương mại lớn nhất của tỉnh Thừa Thiên Huế. Năm 1986, sau nhiều biến cố và sự tàn phá của thiên nhiên, chợ đã được xây dựng lại.

Nơi đây hầu như có đủ các ngành hàng từ hàng tiêu dùng thông thường, hàng công nghiệp giá trị cao đến các sản phẩm địa phương rất đa dạng và phong phú.

Trong chợ, những sạp hàng bán nón là nơi thu hút khách nhiều hơn cả. Những chiếc nón mông, nhẹ, thanh thoát không chỉ dùng làm vật che mưa, che nắng mà còn được coi như một vật trang sức cho người phụ nữ. Ở mỗi chiếc nón ta lại thấy có một nét độc đáo riêng khi cầm lên soi. Người thợ làm nón đã nói hộ bao người tình cảm của mình với người thân khi được nhận chiếc nón làm quà. Chính vì vậy, chiếc nón bài thơ xứ Huế có sức quyến rũ kỳ lạ đối với khách du lịch trong và ngoài nước.

Chợ Đông Ba không chỉ là trung tâm thương mại mà còn là điểm du lịch hấp dẫn khi du khách có dịp đặt chân đến Huế.

Chợ Đồng Xuân

Trong số hàng chục chợ ở Hà Nội như chợ Mơ, chợ Hôm, chợ Cửa Nam, chợ Ngọc Hà... thì chợ Đồng Xuân là chợ lớn nhất. Chợ ra đời từ năm 1889 trên địa phận phường Đồng Xuân. Ban đầu, chợ họp ngoài trời sau được xây thành chợ với năm cầu khung sắt lợp tôn tráng kẽm, dài 52m, cao 19m...

Nằm gần ga đầu cầu Long Biên bên sông Hồng, chợ Đồng Xuân là điểm thuận lợi để hàng hoá bốn phương dồn về đây cũng như từ đây toả đi các nơi. Ở chợ Đồng Xuân hầu như có đủ tất cả các mặt hàng, ngành hàng phục vụ sinh hoạt và đời sống. Chợ Đồng Xuân là chợ bán buôn lớn nhất của miền Bắc.

Chợ Đồng Xuân còn là nơi ghi dấu những chiến công của nhân dân Hà Nội trong cuộc kháng chiến chống Pháp. Những chiến sĩ của trung đoàn Thủ đô đã sát cánh cùng biết bao người chiến đấu bảo vệ từng ngôi nhà, góc phố, góp phần viết lên trang sử hào hùng của Hà Nội.

Ngày nay, chợ Đồng Xuân được xây dựng với qui mô lớn hơn gồm 3 tầng hiện đại khang trang rộng rãi nhưng vẫn giữ lại một phần kiến trúc mặt tiền của chợ cũ.

Chợ tình Khau Vai

Chợ tình Khau Vai chỉ họp mỗi năm một lần vào ngày 27-3 (âm lịch) tại xã Khau Vai, huyện Mèo Vạc, tỉnh Hà Giang. Chuyện kể rằng, ngày xưa có một đôi trai gái thuộc hai bộ lạc yêu nhau. Người con gái rất xinh đẹp. Bộ lạc của cô không muốn cô lấy chồng sang bộ lạc khác; còn bộ lạc bên chàng trai lại muốn cô về làm dâu bộ lạc của mình. Chính vì vậy mà hiềm khích giữa hai bộ lạc xảy ra. Mỗi thù của hai bộ lạc càng nhân lên, tình yêu của đôi trẻ càng thấm thiết. Một ngày kia, khi người con trai đang ngồi với người yêu của mình trên núi thì nhìn thấy cảnh tượng hai bộ lạc đánh nhau rất quyết liệt ở phía dưới. Biết tình yêu của mình là nguyên nhân chính, để tránh đổ máu giữa hai bộ lạc, hai người đau đớn quyết định chia tay và hẹn sẽ gặp nhau mỗi năm một lần đúng vào ngày ấy. Địa điểm gặp nhau tại nơi hị vẫn thường hò hẹn là Khau Vai. Dần sau đó, Khau Vai trở thành nơi hò hẹn chung cho tất cả những người yêu nhau trong vùng. Chợ tình Khau Vai ban đầu họp không có người mua, không có người bán. Người ta đến đây chỉ nhằm để nhìn lại bóng dáng mà lòng đã trao thương gửi nhớ. Nếu gặp lại người xưa thì trò chuyện cho thoả nỗi nhớ mong; nếu chưa biết thì làm quen, kết bạn, bất kể tuổi tác, già hay trẻ. Những người đi chợ còn mang đến đây thức ăn sẵn, khi đến bữa bỏ ra cùng ăn với nhau gói cơm nếp, củ sắn, miếng bánh... tất cả đều là sản phẩm tự làm mang đi từ nhà và chính những bữa ăn như vậy càng làm cho họ có thêm những giờ phút hạnh phúc bên nhau.

Những người ở xa thường đến chợ từ chiều hôm trước. Chờ đợi suốt một năm ròng nên tâm trạng của họ thật háo hức. Sáng sớm là lúc họ đi tìm nhau. Người tìm được bạn rồi thì trò chuyện không dứt. Người chưa tìm được bạn thì bồn chồn ngóng đợi, mắt mãi chờ mong. Còn những người mới đến lần đầu thì muốn nhanh chóng tìm được một người bạn để tâm tình. Buồn nhất là lúc chiều về, họ phải chia tay, thật bịn rịn chẳng muốn rời nhau. Dẫu sao, sự hội ngộ đã để lại trong họ một điều gì đó rất thiêng liêng. Với đôi bạn trẻ biết đâu năm đó họ sẽ nên vợ nên chồng, hoặc có khi phải hẹn nhau đến phiên chợ năm tới.

Hơn chục năm trở lại đây, do nhu cầu của cuộc sống nên vào ngày chợ họp ngoài việc hò hẹn, gặp gỡ người ta mang cả hàng hoá đến bán. Do vậy đến chợ Khau Vai, bạn cũng có thể mua bán, trao đổi sản vật. Hy vọng Khau Vai sẽ mang lại cho bạn những hoài niệm về một địa danh gắn với câu chuyện tình đã đi vào huyền thoại.

Chợ Sa Pa

Chợ của người Mông, người Dao... được họp vào tối thứ bảy hàng tuần. Đây thực sự là một hoạt động văn hoá rất độc đáo và hấp dẫn của vùng núi cao Việt Nam. Chợ là nơi thanh niên nam nữ các dân tộc hẹn hò gặp gỡ, ca hát, giao duyên để tìm hiểu bạn đời qua khúc hát tỏ tình tiếng sáo, tiếng khèn và đàn môi... Ngay khi chiều xuống, trong khu vực chợ đã thấy chỗ này, chỗ kia tím tím dăm bảy trai gái người Mông, người Dao. Khi màn đêm buông xuống, trong khu chợ trống không hàng quán, tù mù dưới bóng điện vàng nhạt, người ta lại ngồi bên nhau ca hát, trò chuyện thâu đêm. Khi đã tìm được bạn tâm tình, họ trao kỷ vật cho nhau để rồi hẹn phiên chợ sau gặp lại. Hoạt động văn hoá này đã có từ ngàn xưa và nay vẫn còn gìn giữ được. Chợ Sa Pa là nơi hấp dẫn khách du lịch thích tìm hiểu văn hoá các dân tộc.

Chợ nổi miền Tây Nam Bộ

Gọi là chợ nổi vì chợ họp ở trên sông. Giữa một vùng sông nước bao la là hàng trăm chiếc ghe, xuồng của người quanh vùng về đây tụ tập mua bán.

Chợ họp suốt cả ngày, nhưng nhộn nhịp nhất là vào buổi sáng. Thuyền, ghe tấp nập đi lại, luồn lách trên mặt nước. Tiếng chào mời mua bán, tiếng cười nói gọi nhau, tiếng nổ của động cơ... làm vang động cả một vùng khiến chợ nổi thật nhộn nhịp và sôi động. Trên thuyền chất đầy hàng hoá, nhiều nhất vẫn là trái cây mùa nào, thức nấy: chôm chôm, xoài cam, quýt, bưởi, măng cụt, sầu riêng... chợ còn là nơi bày bán các sản vật của vùng sông nước kênh rạch như cá, rùa, rắn, cua, tôm, chim đồng..., các loại dịch vụ ăn uống, hớt tóc, may vá cũng diễn ra ngay trên ghe, xuồng rất tiện dụng và dường như thoả mãn mọi nhu cầu mua sắm sinh hoạt đời thường của người dân vùng này.

Miền Tây nước ta có một số chợ nổi lớn như Phụng Hiệp, Ngã Bảy, Phong Điền, Cái Răng, Cái Bè... Phần lớn nông sản hàng hoá ở các chợ này được bán sỉ cho những thương nhân rồi từ đó được chuyển tới các nhà máy chế biến thực phẩm, hoa trái hay chở ra tận Hà Nội và các địa phương miền Bắc. Chợ nổi là nét sinh hoạt độc đáo của người dân vùng châu thổ sông Cửu Long.

để ra rồi lại nằm im, còn người dân cứ phấp phỏng mong chờ? Hy vọng kế hoạch trên sẽ trở thành hiện thực để tạo ra một khuôn mặt mới cho hệ thống chợ của Thủ đô.